

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Hösten 2013

Lärarytbildningen

- Vi har skrivit en hel roman.

En kvalitativ studie om hur en pedagog använder
Arne Tragetons metod Att skriva sig till läsning i
verksamheten

Författare

Madona Mulaj
Mirfeta Pljakic

Handledare

Elisabet Radeklev

www.hkr.se

- Vi har skrivit en hel roman.

En kvalitativ studie om hur en pedagog använder Arne Tragetons metod Att skriva sig till läsning i verksamheten

Abstract

Teknologin har en central del i våra liv, som skall sannolikt vara lika självklar i framtidens skola därför finner vi intresset i ämnet. Studiens syfte är att undersöka hur en verksam pedagog använder Tragetonmetoden, Att skriva sig till läsning i årskurs två. Studien belyser metodens för- respektive nackdelar, samt hur en interaktion sker mellan eleverna när de arbetar vid datorn. Undersökningen gjordes med en kvalitativ forskningsmetodik i form av semistrukturerade intervjuer, samt observationer. Den verksamma pedagogen intervjuades, samt fyra elever i klassen. Verksamheten och interaktionen mellan fyra elever observerades.

Det empiriska materialet påvisar pedagogens positiva inställning till metoden, Att skriva sig till läsning. Tragetonmetoden beskrivs som utvecklande och möjlighetsskapande för elevernas läs- och skrivutveckling. Eleverna ansåg datorn som ett naturligt redskap i verksamheten, samt ett roligt skrivverktyg. Det talas om att eleverna skriver betydligt mer med skrivverktyget datorn i jämförelse med att skriva för hand. Samspel och samtal sker konstant mellan eleverna, där de skriver och samtalar kring texten. Den få nackdelar som empirin påvisar är de tekniska delarna kring datorn, till exempel placering av datorer på grund av uppkoppling.

Ämnesord: Att skriva sig till läsning, IKT, IT, artefakt, sociokulturellt perspektiv, samspel, samtal

Innehåll

Förord	5
1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Syfte och problemformulering	8
1.3 Styrdokument	9
1.4 Definition av begrepp.....	10
1.4.1 IT	10
1.4.2 IKT	10
1.4.3 PISA	11
1.4.4 LTG	11
1.5 Teoretisk utgångspunkt	11
1.6 Uppsatsen vidare disposition.....	11
2. Litteraturgenomgång	12
2.1 Historiskt perspektiv	12
2.2 Läs- och skrivinläring.....	13
2.3 Pedagogiska teorier	14
2.3.1 Behaviorismen.....	15
2.3.2 Sociokulturellt perspektiv	15
2.4 Läs- och skrivinlärningsmetoder.....	16
2.4.1 Whole language	17
2.4.2 Phonics	17
2.4.3 Läsning på talets grund	18
2.5 Att skriva sig till läsning	18
2.5.1 Att skriva för hand.....	19
2.5.2 Samtalet.....	20
2.5.3 Den fysiska miljön	21
2.5.4 Datorn som skrivverktyg	22
2.6 Tidigare forskning	23
3. Problemprecisering.....	24
4. Metod	24
4.1 Intervjuer	24
4.2 Observationer	25
4.3 Urval.....	25
4.4 Etiska övervägande	26
4.5 Genomförande	26
4.6 Databehandling.....	27
4.7 Reliabilitet och validitet	27
5. Resultat.....	27

5.1 Observationen.....	28
5.1.1 Klassrumsmiljön.....	28
5.1.2 Interaktionen i en skrivsituation	28
5.2 Intervjuer	30
5.2.1 Pedagogens syn på det traditionella arbetssättet	30
5.2.2 Trageton's metod i verksamheten.....	31
5.2.3 Skrivverktyget datorn eller penna	33
5.2.4 Samtalets betydelse	35
6. Analys.....	36
6.1 Trageton- metoden i verksamheten	36
6.2 För- och nackdelar med Trageton- metoden	37
6.3 Hur sker interaktionen mellan eleverna när de arbetar med datorn?.....	37
7. Diskussion	37
7.1 Metoddiskussion.....	38
7.2 Resultatdiskussion.....	39
7.3 Fortsatt forskning	44
8. Sammanfattning	44
Referenser.....	46
Bilagor.....	50

Förord

Fhakjh fkjah fkakgja dgkjakd gjka djgkdjgk djg fahfjahsfkh hf
hfkajskfjdk sjfäas fkafk wjfdlasjfklsjfklsfjal jfaljflöakfölkäöfj
ajfajfakflakj hadfjak hsfkafsflaföä hahhdhadklald,,ösdlkdajdjajd adjad
jawodjad jwjajdlasflkasflkasf jfjlakfalkfla

Spökskrift

Ett stort tack till vår handledare Elisabet Radeklev som har stöttat, uppmuntrar och handlett oss mot rätt riktning! Tack!

Även ett stort tack till de medverkande i empiriska undersökningen.

Tack till er alla!

Mirfeta & Madona
Kristianstad, december 2013

1. Inledning

1.1 Bakgrund

... för hundra år sedan kom eleverna till en skola som hade griffeltavla och krita, för femtio år sedan var bläck och en stålpena viktiga bruksföremål i klassrummet, sedan kom kulspets- och tuschpennorna och därefter datorn...Därför ska datorer med ordbehandlingsprogram vara ett vanligt inslag i klassrummen, även i de lägsta åskurserna. De är nästa generations skrivredskap. (Trageton 2005 s.7, citat från Engen, 2002)

Böcker har under de senaste hundra åren varit det verktyg som har förmedlat budskap. Med den tekniken samhället erbjuder idag har nya möjligheter utformats. En valmöjlighet är IT, som erbjuder läsning på varierande sätt (Gärdenfors, 2010). Teknologin har en central del i våra liv, som skall sannolikt vara lika självklar i framtidens skola (Isaksson, 2012). I avseende på samhällsutveckling och de kraven samhället ställer på läs- och skrivfärdigheter skall verksamheten prioritera läs- och skrivundervisningen. Med den avsikten att eleverna skall åstadkomma goda läs- och skrivfärdigheter (Stadler, 1998).

En varierande metodik inom läs- och skrivundervisningen existerar. Det traditionella klassrummet baserar sig på teorier där verksamheten dirigeras av pedagogen. Undervisningen skall numera ha eleverna i centrum (Trageton, 2005). Vi har under vår utbildning fått lärdom kring olika läs- och skrivmetoder. Ett intressant område som väckte nyfikenhet var användningen av IKT i läs- och skrivundervisningen. Arne Tragetons metod *Att skriva sig till läsning* baserar sig på att eleverna inleder sin läs- och skrivutveckling med skrivning på datorn. Grundtanken är att eleverna skall börja med skrivning på datorn eftersom det är lättare än handskrift. Eleverna lär sig gradvist att läsa genom att skriva egna texter på datorn (Trageton, 2005). Trageton (2005) framför att eleverna får ett rikare språk, skriver längre texter och har en vackrare handstil efter att ha använd skrivverktyget datorn.

De undersökningar PISA (Skolverket, 2012) genomfört påvisar ett försämrat resultat i läsförståelse jämfört med år 2000. PISA (Skolverket, 2012) har även gjort tester på elever genom ett digitalt prov i matematik där resultatet blev relativt bättre i jämförelse med prov i pappersformat (Skolverket, 2013). Skarin (2007) rapporterar 15 studier som talar om att det finns mätbart resultat av användning av IKT i verksamheten. Användningen av tekniken har en positiv inverkan på motivationen, lärandet, betyget och samspelet. Resultat på språkligautvecklingen samt tydliga samband inom matematiken framkommer (Holmqvist, 2011).

Därmed är det av vikt att undersöka hur datorn används i verksamheten. Med stöd från Lgr 11 som tydliggör att varje elev skall "...använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande [...]" (Skolverket, 2011 s. 14.). Vi kan konstatera att verksamheten ackommoderar samhällsutvecklingen och teknologin. Eftersom vi är blivande pedagoger är intresset stort kring IKT i verksamheten.

1.2 Syfte och problemformulering

Samhällsutvecklingen som sker konstant ställer allt högre krav på läs- och skrivfärdigheter (Stadler, 1998). Den undersökning som gjorts av PISA (2009) visar försämrad läsförståelse bland svenska skolelever. En ny undersökning av PISA (2012), visar på bättre resultat när det gäller digital läsning än traditionell (Skolverket, 2013). Det kan bero på att många elever finner den traditionella undervisningen utan mening i de tidiga skolåren där de måste "läsa fullständigt meningslösa bokstavskombinationer" (Leimar, 1974 s.38). Under de senaste 50 åren har undervisningen urformats efter ett behavioristiskt synsätt. Idag genomsyrar ett sociokulturellt perspektiv undervisningen. Detta innebär att undervisningen idag har elevens lärande i centrum (Trageton, 2005). Trageton (2005) menar därför att eleverna bör börja med skrivningen eftersom det är lättare än att börja läsa. Detta leder till att eleverna genom sitt skrivande lär sig läsa.

Därför blir vårt syfte med denna studie, att undersöka hur en verksam pedagog arbetar i en årskurs två med Tragetons metod, *Att skriva sig till läsning*. För att uppnå studiens syfte och få fördjupad insikt om hur metoden används i läs- och skrivundervisning i de tidigare skolåren kommer det att genomföras intervjuer och observationer. Utifrån detta syfte skall följande

frågeställningar behandlas i arbetet:

- Hur arbetar den verksamma pedagogen med Tragetonmetoden i årskurs två?
- Fördelar och nackdelar med denna metod enligt den verksamma pedagogen?
- Hur sker interaktionen mellan eleverna när de arbetar med datorn?

1.3 Styrdokument

Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter (Skolverket, 2011, s.10).

Läroplanen är det bestämda dokumentet som varje pedagog ska utforma sin verksamhet efter. I styrdokumentet Lgr 11 (Skolverket, 2011) framkommer det riktlinjer och mål till varje skolämne. Riktlinjer för ämnet svenska är relevanta för den här studien. Nedan behandlas de riktlinjer som skall följas i ämnet svenska med inslag av datortekning och samarbete. Syftet med den här studien är att undersöka hur en verksam pedagog arbetar med Tragetonmetoden, samt vilka för- och nackdelar det kan finnas med den här metoden enligt pedagogen. Vidare skall undersökningen framföra hur en interaktion sker mellan eleverna när de arbetar med datorn.

I undervisningen i ämnet svenska skall eleverna få kunskap i, samt utveckla det svenska språket. Eleverna skall få utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får förtroende till sin personliga språkförmåga, samt att de ska kunna uttrycka sig i olika sammanhang. Undervisningen skall främja situationer där elevernas intresse för läsning och skrivning stimuleras. Vidare skall undervisningen skapa situationer där eleverna får skapa texter, individuellt och gemensamt med andra. Läs och skriva på datorn samt handskriven text skall produceras. Skolan ska arbeta mot att varje enskild elev ska kunna samspela med andra i olika möten, utifrån språk, historia [...]. Verksamheten ska även se till att eleverna får använda

modern teknik. På den grunden att eleverna ska kunskapssöka, kommunicera, skapa samt lära genom teknologin.

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierande språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts. (Skolverket, 2011 s.222).

1.4 Definition av begrepp

I det här avsnittet kommer de begrepp som förekommer i litteraturgenomgången samt intervjun att förklaras. Detta för att läsaren skall ha förståelse för dessa begrepp eftersom de är centrala i studien.

1.4.1 IT

IT är en engelsk förkortning av ordet Information Technology, som på svenska betyder informationsteknologi (Appelberg & Eriksson, 1999). Utvecklingen av informationsteknologin är ett utav det mest betydelsefulla skälen för samhällsutvecklingen. Inom IT använder man datorer som gör det möjligt att lätt samla in, lagra samt behandla information (Nationalencyklopedin, 19.11.2013).

1.4.2 IKT

Begreppet IKT är en förkortning av Informations- och kommunikationsteknologi (Appelberg & Eriksson, 1999 s.9). Med hjälp av tekniken och datorns egenskaper har man under 1960- talet haft ett stort intresse att utnyttja datorn i undervisningssituationer. Förr användes datorn mest i undervisningssituationer där man hade ett övningsprogram som eleverna kunde färdighetsträna på (Nationalencyklopedin, 19.11.2013). Tidigare har man använt datorn som ett extra stöd i skolan, men nu satsar man på att använda datorn som en pedagogisk artefakt (Trageton, 2005).

1.4.3 PISA

PISA är en förkortning av Programme for International Student Assessment. Intentionen med PISA är att de undersöker varje lands utbildningssystem, för att sedan se hur mycket eleverna är förberedda för framtiden (Nationalcyklopedin, 19.11.2013). En global analys görs på femtonåriga elevers kunskaper i ämnen, naturvetenskap, matematik samt läsförståelse (Trageton, 2005).

1.4.4 LTG

LTG, står för *Läsning på talets Grund* och är en metod inom läs- och skrivinläringen. Utgångspunkten i denna metod är att i undervisningen utgå från elevers eget tal i deras skriftspråkliga utveckling (Leimar, 1974).

1.5 Teoretisk utgångspunkt

Studiens teoretiska utgångspunkt är det sociokulturella perspektivet på lärandet. Vygotskij menar att lärandet sker i samspel med andra, vilket innebär att språket är ett viktigt verktyg (Vygotskij, 1999). Detta stämmer överens med *Att skriva sig till läsning*-metoden där samspel med andra är betydelsefullt för språkutvecklingen (Trageton, 2005). I litteraturgenomgången kommer det sociokulturella perspektivet att beskrivas ytterligare och väl behaviorismen kommer att förklaras. Detta för att läsaren skall ha en förståelse för vilken syn som genomsyrar den tidigare läs- och skrivinläringen med ett traditionellt arbetssätt.

1.6 Uppsatsens vidare disposition

För att åstadkomma studiens syfte samt svara på frågeställningar kring hur Trageto-nmetoden, *Att skriva sig till läsning* används i en verksam årskurs två redogörs det i litteratur- och teorigenomgången för relevant forskning. Därefter följer metoddelen som omfattar en redogörelse kring studiens metodval och genomförande. Sedan följer ett kapitel kring

studiens resultat som i sin tur leder till analysdelen. Det avslutande kapitlet innehåller en diskussionsdel samt en kort sammanfattning av studien.

2. Litteraturgenomgång

I detta avsnitt beskrivs den forskning som är relevant för uppsatsen. Detta för att redogöra för vad andra forskare kring läs- och skrivinläringen menar. Avsnittet inleds med ett historiskt perspektiv på läs- och skrivinläringen. Sedan följer två pedagogiska teorier, behaviorismen samt det sociokulturella perspektivet på lärandet. Kapitlet avslutats med beskrivning av ett antal läs- och skrivinlärningsmetoder. Forskningsbakgrunden kommer senare i studien att ställas mot de intervjuer samt observationer som har genomförts.

2.1 Historiskt perspektiv

Nedan görs en historisk tillbakablick på läs- och skrivundervisning. Lindö (2002) påpekar att en historisk tillbakablick är väsentlig av två anledningar. Först och främst hjälper den oss att förstå vilka faktorer som styr utvecklingen dit den nått idag och dels för att tillbakablicken hjälper oss att bli medvetna om vart vi är på väg. Med de målen hur läs- och skrivundervisningen har gått från en traditionell inläring till numera teknik belagd läs- och skrivundervisning. Syftet med den här studien är att undersöka hur en verksam pedagog arbetar med en modern metodik *Att skriva sig till läsning*.

Samhället har förändrats och så har även kravet på läsförmågan. Läskunnigheten som krävs idag skiljer sig markant från det som krävdes av en medborgare för hundra år sedan (Längsjö & Nilsson, 2005). Barnens första möte med skriftspråket var i samband med läsning av bibeln och katekesläsning. Meningen med läsningen var att barnen ordagrant skulle återge Guds ord (Dahlgren mfl 2006). Inte förrän på 1900-talet växte det fram en pedagogisk rörelse vars syfte var att *”utgå från barnens värld och förse barnen med texter av god litterär kvalitet skrivna av erkända författare”* (Längsjö & Nilsson, 2005 s.13). Det var utgångspunkten för undervisningsplanen år 1919 (U 19). Läsningen för förstaklassare skulle ske i ett enkelt språk med ett innehåll som var elevnära.

Swärd (2008) skriver i sin avhandling att skrivundervisningen, precis som läsundervisningen, har genomgått en förändring. Vidare påpekar författaren att i den tidiga folkskolan var elevens uppgift främst att skriva av. Skriva rätt samt forma fina bokstäver var målet. Det var konventionellt att eleverna blev introducerade till läsningen före skrivningen. Skrivundervisningen tog plats långt efter läsundervisning, vilket är anledningen till att man har skiljt åt läsning och skrivning. Smith (1997) menar på att om det förekommer särskiljning på dessa två aktiviteter i undervisningen leder det till försämrade inlärningsmöjligheter. Trageton (2005) menar att eleverna ska få möjligheten att börja med skrivningen. Det anser Trageton (2005) är lättare och leder till bättre läsinläring.

2.2 Läs- och skrivinläring

I nedanstående del beskrivs vilken betydelse det finns för eleverna läs- och skrivinläring. Beskrivning görs för att ha en förståelse för vilken betydelse läs- och skrivundervisningen har under de tidiga skolåren.

Under de tidiga skolåren anses läsning och skrivning vara den nödvändigaste kunskapen att lära. Läs- och skrivinläring bör ha en dominerande roll under de första åren. Pedagogerna måste ha adekvata förkunskaper om hur elever lär sig att läsa och skriva. Med de ändamålen att verksamheten skall utbilda fullgoda elever i läsning och skrivning (Fridolfsson, 2008).

Författaren Liberg (2007) hävdar att barns första möte med läsning och skrivning sker på olika vis. Det kan bero på olika kulturella samt sociala bakgrunder. Det finns barn som tar del av läsaktiviteter vid tidig ålder. Andra barn får möta skriftspråket senare. För en del barn sker mötet med skriftspråket först när de kommer till skolan.

De bokstäver som finns i vårt alfabete representerar olika språkljud i talet. Dessa ljud benämns som fonem. När förståelsen bland barnen sker kring fonem innebär det att barnen har blivit fonologiskt medvetna. Forskningen visar att de barnen som utvecklar sin fonologiska medvetenhet har en bra grund för hur skrivtekniken används vid läsning och skrivning. Det finns dock de forskare som debatterar kring området. Krävs det en fonologisk medvetenhet eller är det tvärtom. Andra forskare menar att barn utvecklar sin fonologiska

medvetenhet samtidigt med läs- och skrivinläringen. De två moment sker i samverkan med varandra (Liberg, 2007).

I artikeln *"Från färdighetsträning till kritisk literacy"* (SvL, 3/2013) framkommer det att färdighetsträning inte är det viktigaste för eleverna. Critical literacy, ett begrepp som många forskare benämner som litteralitet, litteralitet eller läs- och skrivkunnighet. Begreppet innebär att elever måste behärska mer än bara sin läs- och skrivförmåga. (Damber & Lundgren, 2013). Critical literacy är ett sätt där eleverna måste göra mer än bara att läsa och förstå. Läsaren har ett kritiskt och undersökande förhållningssätt vid läsning av texter. Höglund (2013) nämner att critical literacy handlar om att tänka på ett annat sätt, än den traditionella undervisningen, då fokus låg på bokstavsinläringen, korrekt stavning, skriva snyggt och kunna uttrycka sig rätt. Det handlar om att utforma en undervisning där eleverna får möjligheten att gå bakom texten och tänka "kunde den här texten skrivits på ett annat sätt?" (Höglund, 2013 s. 16).

Liberg (2007) skriver att genom gemensam läsning och skrivning får eleverna en möjlighet att skapa sig en förståelse. Det mest betydelsefulla stödet en pedagog kan ge eleverna är att skapa utrymme för gemensam läsning och skrivning. Även skapa situationer där samtal kring det som har lästs och skrivits återberättas. Med de ändamålen att elevernas läsning och skrivning skall utvecklas.

Liberg (2007) skriver om IKT och dess betydelse för läs- och skrivinläringen. Författaren menar att IKT ger andra möjligheter för eleverna jämfört med traditionella arbetssättet. Vidare hänvisar författaren till en studie som har genomförts. Studien visar att lågmotiverade elever i årkurs 3 finner läsning med hjälp av datorprogram mer meningsfullt och har en mer positiv inställning till läsning (Liberg, 2007). Datoranvändning i skolan inkluderar eleverna i ett socialt och kulturellt sammanhang. De aktiviteter som sker vid datorn är sociala och kommunikativa, vilket innebär att eleven själv är aktiv under lärandeprocessen (Alexandersson mfl, 2002). Författarna hävdar att datorn är ett verktyg som ökar elevens möjlighet att träna på språket och innehållet i texterna de skriver istället för att ägna tid åt att forma bokstäver.

2.3 Pedagogiska teorier

Pedagogiken omfattas av olika inlärningsteorier. De olika pedagogiska grundsynerna innefattar olika tankar och idéer om hur lärandet sker. Genom åren har de pedagogiska teorierna utvecklats från att eleverna har varit passiva mottagare, till aktiva mottagare i sitt lärande (Trageton, 2005).

I de nedanstående avsnitten behandlas behaviorismen och det sociokulturella perspektivet som är relevant för denna studie.

2.3.1 Behaviorismen

Den ryske psykologen Ivan Pavlov (1849-1936) satte grunden för behaviorismen (Säljö, 2000). Själva begreppet behaviorismen kommer från det engelska ordet ”behavior” som på svenska betyder beteende. Den amerikanska beteendevetaren Burrhus Frederic Skinner (1904-1990) fortsatte med forskningen inom behaviorismen. Skinners utgångspunkt var att studera försöksdjur samt människor. Han menar på att djur och människor var ett bra exempel på att genomföra vetenskapliga studier av den anledningen att de är observationsbara (Stensmo, 2007). Inom behaviorismen beskrivs det att lärandet bland eleverna sker genom att pedagogen överför all information till eleverna, där eleverna anses vara en tom tavla som är redo att fyllas med kunskaper (Korp, 2003). Trageton (2005) hävdar att ett sådant lärandetillfälle där lärandet styrs av pedagogen och läromaterial leder till att eleverna blir konsumenter av sitt eget lärande.

2.3.2 Sociokulturellt perspektiv

Lev Vygotskij (1896-1934) som var en rysk litteraturvetare och psykolog hade ett intresse för hur den sociala aspekten samt kommunikationens betydelse spelade roll för inlärningprocessen bland barn. (Rostvall och Selander, 2008). Vygotskijs inlärningsteori benämns med andra ord som ett sociokulturellt perspektiv på lärandet. Utgångspunkten för teorin är att lärandet sker tillsammans med andra människor i det sociala sammanhanget. Vygotskij hävdar att lärandet är en aktiv process där man tillsammans i sociala samspelet utbyter kunskap och skapar nya erfarenheter. Det innebär att lärandet inte går att undvika utan det sker konstant (Holmqvist, 2011). Däremot är det viktigt att lärandet sker i kreativa aktiviteter där eleverna får en möjlighet att lära och utveckla (Strandberg, 2006).

Dixton – Krauss (1996) beskriver Vygotskijs teori kring utvecklingszonen, även kallad för Zone of Proximal Development (ZPD) och dess betydelse. Vygotskij menar på att lärande och utveckling hos en elev sker tillsammans med en mer kompetent person. Den kompetente personen benämns som en artefakt i utvecklingen. Det fordras inte att en artefakt skall vara en person utan det kan till exempel vara ett verktyg. Vidare hänvisar författaren till Vygotskij som anser att genom samspel och utbyte kan eleven lära sig av varandra och på så vis uppnår sitt utvecklingsstadium.

Det som barnet idag kan göra i samarbete kommer det
imorgon att kunna göra självständigt (Vygotsky 1999, s. 333).

Författarna Bråten & Thurmann-Moe (1998) beskriver att undervisningen ska främja elevernas lust att lära samt åstadkomma kreativitet hos eleverna. I undervisningen ska det även ges möjlighet till samarbete och samspel mellan individerna. Författarna betonar vikten av språket i samspelet mellan individerna. Språket och dialogen är viktiga artefakter där eleverna utbyter kunskaper och tankar. Vygotskij menar att språket är viktigt för att kunna förmedla tankar, för att sedan kunna uttrycka sig i skrift (Dysthe 1995). Vidare skriver Dysthe (1995) att tankarna hos en individ finns i formen preverbal, vilket betyder att tankar utan ord kan förrinna. För att kunna sätta ord på tankarna måste de verbaliseras, på så vis är det nödvändigt med tal och skrift. Taube (2007) beskriver att elevernas skrivutveckling skall ske i en social kontext. Lärarna skall stödja eleven för att utveckling skall ske samt för att eleverna sedan ska kunna skapa sin egen kunskap.

2.4 Läs- och skrivinlärningsmetoder

Svensk läsinlärningsdebatt har en historia på drygt 100 år. Det har debatterats om vilken metod som gynnar elevers läsinläring på bästa sätt. Fridolfsson (2008) nämner att i många svenska skolor har ljudningsmetoden varit den som har dominerat undervisningen. Så småningom har man börjat fokusera på ”själva förståelseprocesserna”(Fridolfsson, 2008 s.92). Eleverna ska inte enbart kunna avkoda ord och ljuda dem, de skall ha en förståelse för vad de har läst. Enligt Trageton (2005) har skolans arbete i läs- och skrivundervisningen missat vilken betydelse skrivinläringen har för läsinläringen. Vidare påpekar författaren att

det inte är tillräckligt med forskning kring skrivning, vilket har lett till en felaktig bild av läs- och skrivinlärning.

Nedan beskrivs ett par olika läs- och skrivinlärningsmetoder. Kapitlet inleds med metoderna Whole-language, Phonic samt LTG-metoden, som i sin tur avslutas med metoden *Att skriva sig till läsning*. Med de målen att begripa olika metoders innebörd. Studiens syfte är att undersöka hur en verksam pedagog arbetar med Tragetonmetoden, *Att skriva sig till läsning* av den orsaken beskrivs metoden.

2.4.1 Whole language

Whole language är ett exempel på helordmetoden inom läsinlärningen. Grundtanken är att eleverna skall bli medvetna om texten de läser. Att det finns en mening i texten samt att skrift är ett sätt att förmedla budskap. I Whole languagemetoden skall eleverna inte undervisas i läsning. Eleverna ska själv läsa, på så vis inser de grunden för avkodningen (Fridolfsson, 2008). De pedagoger som arbetar med metoden planerar att en stor del av undervisningen ägnas åt fri läsning. Av den anledningen att eleverna blir goda läsare och uppnår en god läsförståelse (Smith, 2006, hänvisad i Fridolfsson, 2008). Även Frost (2002) nämner att en av traditionens viktigaste punkter är att läsfärdighet utvecklas hos eleven genom att läsa meningsfulla texter. Fridolfsson (2008) poängterar att texterna har stor betydelse för elevernas engagemang och intresse och menar att texterna därför måste vara hämtade ur elevernas egna erfarenheter där de kan känna igen sig själva.

2.4.2 Phonics

Phonics-traditionen är ett exempel på ljudmetoden inom läsinlärningen. Metoden bygger på att eleverna skall lära sig den alfabetiska principen – kopplingen mellan grafem och fonem och att ha förståelse för den (Frost, 2002). Det sker genom en strukturerad bokstavs-inläring. Varje bokstav tränas var för sig mycket noga och syftet är att elever skall bli säkra på varje bokstav – både vad gäller form och ljud. Eleverna får sedan träna på sammanljudning genom att läsa enkla texter eller några få ord. De ord och texter som eleverna läser innehåller enbart de bokstäver som eleverna har tränat in och lärt sig. Det är viktiga steg mot att erövra avkodningen och bli en god läsare. Eleverna måste utveckla förståelse för sambandet mellan fonem och bokstav. Det viktigaste inom den här metoden är att eleverna ska ha en bra

avkodningsförmåga. Eleverna skall uppnå flyt i läsningen, därefter träna på förståelsen och textens innehåll (Fridolfsson, 2008).

2.4.3 Läsning på talets grund

LTG – läsning på talets grund, infördes först på mitten av 1970-talet av Ulrika Leimar. Det centrala inom metoden är att utgå från elevernas egna tal i deras skriftspråkliga utveckling. Utgångspunkten är läsningen samt talspråket, två viktiga kommunikationsmedel (Dahlgren mfl 2006). Leimar ansåg inte den traditionella läsundervisningen meningsfull, stimulerande eller verklighetsanknuten för eleverna. Leimar ville därmed ”pröva att lära barn läsa utan att strikt följa en läslära utan i stället bygga på barnens eget språk och deras fria personliga skapande” (Längsjön & Nilsson, 2005 s.65). Varje elev är i centrum och lärarens roll är att i samarbete med eleven vara en arbetsledare i skapandet av texter. Leimar strävade efter att uppnå ett lustfyllt lärande genom att gå från helheten i texten till delarna, såsom ord och ljud och igen gå tillbaka till helheten (Längsjö & Nilsson, 2005). Denna metod enligt Leimar ger läraren möjlighet att utforma en individualiserad undervisning där arbetsmaterialet går att anpassa till varje elevs utvecklingsnivå.

2.5 Att skriva sig till läsning

Arne Trageton som är en forskare inom pedagogik vid högskolan Stord/ Haugesund i Norge har presenterat ett undersökningsprojekt som redogör för hur elever med hjälp av datorn skriver sig till läsning. Trageton visar ett annorlunda sätt att se på läs- och skrivinlärning. Det som i traditionell undervisning benämns som läs- och skrivinlärning har kommit att bli skriv- och läsinlärning i Tragetons metod (Trageton, 2005).

Trageton (2005) redogör för hur en pedagog kan använda datorn inom de olika ämnena – svenska, matematik, engelska, bild samt samhälle och naturorienterade ämnen. I ämnet svenska skall datorn användas som skrivmaskin samt som en kunskapsbank där Internet har en betydande roll. Trageton (2005) menar att IKT i undervisningen inte skall användas som ett mål i sig, utan att det skall vara ett effektivt hjälpmedel för att enklare uppnå de mål som läroplanen ställer.

Inom metodiken skall eleverna allra först få skriva boksavssträckor (spökskriva). Det betyder att eleverna oavsett om det kan alla bokstäver eller inte, ska trycka på tangentbordet för att få upp bokstäver på datorskärmen. Skrivningen på datorn sker parvis då det sociala samspelet stimuleras, samt att eleverna kan hjälpa varandra. Texten på datorn skrivs i stor teckenstorlek. I efterarbetet skall eleverna få leta upp särskilda bokstäver i sina bokstavssträckor. Eller att eleverna får i uppgift att räkna hur många bokstäver upprepas (Trageton, 2005).

Nästa fas blir att eleverna får producera mycket mer texter med hjälp av datorn. Produktionen av romaner, artiklar eller andra berättelser skall skapa. Eleverna skall få tillfällen att möta och öva sig på texter som är obekanta. Trageton (2005) anser att det är viktigt för elevernas utveckling. Tillvägagångssättet kan vara att eleverna till en början får läsa sina kamraters texter som sedan fortsätter att läsa mer avancerade texter från klassbiblioteket om det pågående temat som klassen arbetar med. Trageton (2005) nämner att bland de viktigast genre för textskapandet är brevskrivandet, där det oftast finns en verklig mottagare vilket är stimulerande för elevernas skrivande. När eleverna är medvetna om att det finns en mottagare anstränger de sig ytterligare för att skriva på ett sätt så att mottagaren förstår, trots att brevskrivandet är en krävande uppgift. Med hjälp av datorn blir det längre text, eftersom eleven inte behöver stöta på problem med att forma bokstäver utan innehållet är i fokus.

Den fasen som infaller nästa blir att elevernas produktion av böcker ökar. Nu förekommer det fler genrer och texterna blir längre. Det gör att eleverna behöver mer sammanhängande tid för att hinna skriva texten, oftast en hel timme. Enligt Trageton (2005) är det viktigt att eleverna ges möjligheten att ta pauser från skrivandet. Arbete med annat material och andra aktiviteter är väsentliga för att kunna finna inspiration till fortsatt skrivande. Eftersom det är eleven som är i centrum och inte pedagogens undervisning bör elevens väg till fortsatt lärande ske genom en naturlig läs- och skrivutveckling där pedagogens roll är att stötta och hjälpa eleverna i deras lärande (Trageton, 2005).

2.5.1 Att skriva för hand

Att skriva för hand har länge varit en ledande faktor i de tidiga skolåren, men även som helhet i skolans värld. Det mest omdiskuterade i Tragetons metod var att ”den formella skrivstilsundervisningen” (Trageton, 2005 s.116) skulle först ta plats i skolår 3 (i Sverige årskurs 2). I förskoleklassen och årskurs 1 skall eleverna, utan formell undervisning, skriva

versaler för hand som ett komplement vid skrivandet på datorn. Den främsta anledningen till att Trageton valde att vänta med handskrivning till årskurs 2 var att han trodde att eleverna skulle komma ifrån de svårigheter som handskrivna bokstäver kan medföra. Tvärtom ger uppskjuten handskrivning till skolår 2 positiva effekter för handstilen. Det påpekas även att det är gynnsamt för pojkar då de oftast brukar utveckla en finmotorik senare än flickor.

Trageton påpekar att handskrivning i skolsammanhang kan vara av god användning och att det kan användas som ett supplement till datorskrivningen. Den grundläggande poängen med uppskjuten handskrivning är att lyckas ”få en bättre och mer lustbetonad handskrivning” (Trageton, 2005 s.125).

2.5.2 Samtalet

Trageton (2005) hävdar att det muntliga samtalet är en nyckelfaktor vid datorskrivandet. Vidare nämner han att det är viktigt att pedagogen uppmuntrar eleverna att samtala och diskutera med varandra. Samtal mellan två elever har den förmågan att resultera i ett språk som ligger på högre nivå än vad samtal mellan elev och lärare gör (Matre, 2000, hänvisad i Trageton, 2005). Detta innebär att eleverna i föreskoleklassen, tillsammans lär sig att lösa tekniska problem och lär sig bokstäver och ord av varandra. De stödjer varandra i samtalet och hjälper varandra att utveckla berättelsen och komma fram till en gemensam text, bok eller tidningsartikel. Tillsammans skapar de det dialogiska klassrummet som Dysthe (1999) förespråkar. Det dialogiska klassrummet skapas när både samtal och skrivande är interaktion med varandra. De två element förekommer i samspel med varandra för att främja inläringen hos eleverna. Det dialogiska klassrummet ger eleverna möjligheten att lära sig att lyssna på andra. Att se saker ur andras perspektiv och ställa frågor samt att komma fram till svar tillsammans. Författaren hävdar att det är viktigt att eleven får möjlighet att använda sig av, vid inläringssituationer, både samtal och skrivande. ”Genom att systematiskt planera ett samspel mellan det muntliga och det skriftliga sättet att använda språket kan läraren skapa optimala inläringssituationer för olika elever [...]” (Dyshte, 1996 s. 238).

Trageton (2005) nämner att två elever vid varje dator ger dem möjligheten att tillsammans utvecklas, på deras nivå. Genom att samtala kring innehållet och hur berättelsen kan utvecklas leder detta slutligen till en gemensam text, som båda är stolta över. Det innebär att med hjälp av samspelet är det möjligt för eleverna att ta del av varandras kunskaper och göra den

kunskapen till sin egen (Dyshte, 1996 s.46). Strandberg (2006) nämner att det måste ges utrymme för rum för dialoger mellan elever och påpekar att eleverna bör uppmuntras att arbeta i par. Författaren nämner att ”vi konstruerar vårt vetande tillsammans” (Strandberg, 2006 s. 37). I metoden *Att skriva sig till läsning* nämner Lövgren (2009) att samarbetet mellan eleverna vid datorerna hjälper dem att utveckla ett korrekt språk, samt att de inte är ensamma med sitt eget ordförråd utan kan ta hjälp av sin kamrat, genom att låna ord och uttryck.

2.5.3 Den fysiska miljön

Trageton (2005) beskriver den fysiska klassrumsmiljön och vilken betydelse den har för lärandet. Klassrummet beskrivs vara ”den tredje pedagogen” vid sidan om eleven och pedagogen själv (Trageton, 2005 s.45). För tjugo år sedan när datorer tog plats i skolans värld ansågs det lämpligast att placera dem i speciella datorsalar. Förr placerades datorerna längs med väggen av tekniska skäl. Denna placering av datorer var dock inte bra, ur ett pedagogiskt perspektiv, då läraren var tvungen att stå bakom eleverna och hade svårt att ha ögonkontakt med dem. Trageton (2005) menar på att en liknande inredning kopplas till det traditionella klassrummet, där lärandet ansågs ske enbart genom överföring av information. Det karakteristiska med den traditionella placeringen av datorerna är att det speglar den traditionella inlärningsmetoden. Vilket innebär att eleven sitter för sig själv, framför sin dator och alla elever förväntas lära sig samma sak och i samma takt.

Denna traditionella syn på datorn i skolan vill Trageton (2005) ändra på. Istället anser han att placering av datorer ska ske på ett sådant sätt som skapar utrymme för pararbete. Detta för att elever lär sig bäst i interaktion med andra. Vidare nämns det att pedagogen måste kunna ha ögonkontakt med eleverna för att kunna stödja elevernas diskussioner, hitta lösningar till de problem som uppstår samt kunna utveckla samtalet mellan dem. Trageton (2005) nämner även hur viktigt det är att eleverna står och arbetar vid datorerna. Han anser att elever lär sig mycket mer i rörelse med hela kroppen. Därför skall bordens höjd vara anpassade för stående elever. Om borden dessutom är rektangulära, menar Trageton, bidrar detta till att det sociala samspelet stimuleras.

Trageton nämner att det logiska är att utesluta det traditionella klassrummet och arbeta mot ett ”klassrum för tema, lek och IKT – verkstad med arbetsvrår” (Trageton, 2005 s.47). Klassrummet som en verkstad med olika arbetsvrår är ett sätt att inbjuda till ett tematiskt

arbete och ett lekfullt lärande. Pedagoger skapar hörn där eleverna har utrymme för grupparbete, en samlingshörna, datorhörn samt flera utspridda bord där eleverna kan laborera med fast material. Hagtvet & Palsdottri (1992) som Trageton (2005) hänvisar till menar också att klassrummet bör vara uppdelat i flera olika delar för att på detta sätt skapa en skriftspråksstimulerad miljö. Ett klassbibliotek och en läshörna bör också finnas menar Trageton, för att eleverna skall få tillfälle att utveckla en läslust och skrivglädje. Enligt Trageton är det viktigare med ett stort utbud av böcker än avancerad datorutrustning i de tidiga skolåren. En samlingshörna är också något som varje klassrum bör ha. Samlingshörnan passar bra för samtal, berättande, sånger och planering. Detta utrymme kan eleverna under resterande del av dagen ha som en lekhörna eller som läshörna.

2.5.4 Datorn som skrivverktyg

Erica Lövgrens (2009) metodbok kring datorn som ett skrivverktyg grundar sig på Tragetons metod, *Att skriva sig till läsning*. Lövgrens (2009) utgångspunkt med arbetssättet är att datorn skall vara central i läs- och skrivundervisning. Datorn skall inte längre användas som ett sista steg i skrivprocessen där eleverna skall renskriva sina texter.

Skrivverktyget, datorn tar plats i undervisningen redan i förskoleklass där eleverna i form av lek börjar vänja sig vid bokstäverna och dess användning. Så småningom börjar elevens arbete utvecklas från att skriva slumpmässiga rader med bokstäver, det som även kallas för bokstavsräckor, till färdiga texter. I praktiken har Lövgren varit noga med att skrivarparet turas om att skriva samtidigt som de måste berätta vad de skriver om. De samarbeten som sker mellan eleverna är betydelsefullt av den anledning att det händer mer med elevens lärande än när de skriver ensamma, vilket även Trageton (2005) hävdar. Det efterarbete som Trageton (2005) nämner arbetar även Lövgren (2009) med. Den färdiga texten har alltid en mottagare – klasskamraterna, faddrarna eller någon hemma, är också viktigt då det innebär att deras skrivande sker i meningsfulla sammanhang.

Lövgrens (2009) arbetsgång i undervisningen lägger stor fokus på att eleven får möjlighet att arbeta med en uppgift tills den är klar. På så vis sker arbetsuppgiften i ett meningsfullt sammanhang. Lektionen kan börja i form av att pedagogen tillsammans med eleverna kommer fram till en gemensam arbetsuppgift för dagen där de har kommit fram till en rubrik

eller gemensam inriktning ”Vi gillar... eller Världens bästa kompis...”(Lövgren, 2009 s.42) Därefter får skrivarparen planera inför sitt skrivande genom att samtala. När de är färdiga får de göra sina illustrationer utifrån samtalet. Eftersom inte alla elever kan arbeta med datorerna samtidigt, får de välja andra aktiviteter under tiden de väntar – självgående svenskuppgifter, matematikuppgifter, bild, extraböcker, motoriska övningar eller spel och bygglek.

Precis som Trageton (2005), nämner även Lövgren (2009) att teman inom olika områden är mycket mer spännande för eleverna än bokstavstemat. Att låta en bokstav vara temat och utgångspunkten för elevernas egna producerande texter fann varken Lövgren eller eleverna meningsfullt. Inläring av bokstäverna skulle istället ske i samband med annat arbete.

2.6 Tidigare forskning

Syftet med vår studie är att undersöka hur en verksam pedagog arbetar med Tragetonmetoden, *Att skriva sig till läsning*. Studien utgår från ett konkret ämne där IKT är centralt. Tragetons metod har existerat i nio år, trots det finns det ingen vetenskaplig forskning kring metoden. På grund av det har vi valt att skriva om en rapport från Myndigheten för skolutvecklingen skriven av Skarin, Torbjörn (2007). Rapporten presenterar studier om ITs inverkan på lärandet. Nedan presenteras även en avhandling om datorn i verksamheten, skriven av Klertfelts, Anna (2007).

Konsulten Skarins (2007) ändamål med rapporten ”Internationell forskningsöversikt kring IT i skolan” var att sammanställa internationella studier om IT i skolverksamheten. I rapporten framkommer det att det finns mätbart resultat av användning av IT i verksamheten. Skarin (2007) skriver att det finns en positiv påverkan på elevernas motivation, engagemang samt samarbete. Det framkommer att IT användningen i verksamheten ökar möjligheter där elevernas förutsättningar och behov anpassas. Skarin (2007) skriver att det finns positiv betygsutveckling bland eleverna som använder IT i skolan. IT användningen involveras i flera ämnen så som bild, musik, historia, engelska, naturvetenskap. Det leder i sin tur att elevernas motivation och engagemang är positiva och leder till ett bättre betyg.

I avhandlingen ”Barns multimediala berättande – En länk mellan mediakultur och pedagogisk praktik skriven av Klertfelt (2007) var syftet att undersöka hur barns skapar texter på datorn i ett samspel med en klasskamrat eller pedagog. Forskningen gjordes i form av en kvalitativ metodik där forskningsfrågorna var: Hur reflekteras mediakultur och pedagogisk kultur i interaktion mellan barn och pedagoger när de möts för att skapa berättelser med datorn som verktyg? Hur ser det verbala och gestikulerade samspelet ut mellan barn, pedagoger och datorn när de skapar berättelser genom ord och bild? Vad kommunicerar barnen i sådana multimediala produktioner och hur länkar denna kommunikation inom och mellan olika praktiker? . Klertfelt (2007) har genomfört observationer, videodokumentation, textanalys samt samtal. Det framkommer i avhandlingen att datorn understödde elevernas kompetens samt en ökad interaktion mellan eleverna. Klertfelt (2007) skriver att interaktionen bestod av tal och gester.

3. Problemprecisering

Utifrån den sammanställda litteraturdelen är nedanstående frågor studiens problemprecisering.

- Hur arbetar den verksamma pedagogen med Trageton metoden i årskurs två?
- Fördelar och nackdelar med denna metod enligt den verksamma pedagogen?
- Hur sker interaktionen mellan eleverna när de arbetar med datorn?

4. Metod

Syftet med den här studien är att belysa hur en verksam pedagog använder Arne Tragets metod *Att skriva sig till läsning* i verksamheten. Studien görs med kvalitativ karaktär där fokus ligger på social realitet, bortsett från kvantitativ forskningsmetodik där mängden har betydelse (Bryman, 2008). Vi har valt att kombinera intervjuer och observationer.

4.1 Intervjuer

Om vi utgår från en kvalitativ forskningsmetod som ger varierande perspektiv på intervjuer måste man bekanta sig med de olika intervjutyperna och välja en lämplig sådan för anpassning till forskningsområdet. En av de intervjutyperna som beskrivs av Ely mfl. (1993) är den formella intervju typen, planerad och utförs på plats där man i lugn och ro kan genomföra intervjun. Författaren Bryman (2008) skriver om semistrukturerad intervju. En semistrukturerad intervju är strukturerad och har ett syfte. Den här studien vilar på en semistrukturerad intervju som är indelad i tre kategorier, teori, praktik samt eget tycke och egna tankar (se bilaga 1). Denscombe (2009) samt Patel & Davidsson (2003) skriver att i en semistrukturerad intervju kan eventuella följdfrågor ställas vid behov. Intervjuerna genomfördes på en pedagog samt fyra elever.

4.2 Observationer

En observationsstudie är en forskningsmetod av aspekten, kvalitativ metod. En observation görs medvetet av forskaren, dock får inte forskaren inverka på händelsen, eller samtalet som observeras. Faktasammanställningen kan göras med nedskrivna anteckningar eller av band respektive videoinspelning. För att underlätta analysen och bearbetningen av observationsmaterialet är ett observationsschema eller ett observationsformulär en fördel (bilaga 2). På så vis inriktar man sig på det viktigaste (Jakobsson, 2011). Observationerna har ägt rum i klassen där de använder Arne Tragetons metod *Att skriva sig till läsning*.

4.3 Urval

Ett urval sker när undersökarna har valt sin grupp för undersökningen. Valet kan göras på olika sätt. Av författaren Jakobsson (2011) framkommer fyra olika metoder att välja sitt urval – slumpmässiga urval, stratifierat urval, strategisk urval och bekvämlighetsurval. Det slumpmässiga urvalet görs med hjälp av en slumptabell eller en tärning. Stratifierat urval innebär att valet sker randomiserat för att få en jämn fördelning. Ett strategiskt urval sker genom att undersökarna väljer medverkare utifrån kännedom om ärlighet och goda beskrivningar inom ämnesområdet. Den sista metoden som beskrivs är bekvämlighetsurval. Det innebär att urvalet av undersökningsgruppen sker utifrån de individer som frivilligt väljer att medverka i undersökningen (Jakobsson, 2011).

Det urval som har gjorts för denna studie är strategiskt. För ämnesområdet är det strategiska urvalet mest kvalificerat då syftet och frågeställningarna kring Tragetons metod om läs- och skrivinlärning bygger på hur denna metod används i verksamheten. En kännedom om skolan, pedagogen och klassen som utgår från Arne Tragetons metod har valts till insamling av empirin till denna studie. Skolan befinner sig i södra Sverige. Klassen som intervjuerna samt observationerna genomförts i är en årskurs två.

4.4 Etiska överväganden

Under denna studie har de fyra huvudreglerna inom etiska överväganden när det gäller forskning tagits hänsyn till (Vetenskapsrådet, 2002). Först och främst skall undersökningsdeltagarna informeras om studiens syfte där forskarna ska klargöra vad undersökningen går ut på samt hur undersökningen ska gå tillväga, intervjuer, observationer med mera. Samt att respondenterna förblir anonyma och kan avbryta medverkan i intervjuerna när de vill. Insamling av undersökningsdeltagarnas samtycke är regel nummer två, där vårdnadshavarens medgivande för barn under 15 år är ett ofrånkomligt krav (bilaga 3). Den tredje regeln är konfidentialitetskravet som innebär att medverkande respondenter ges konfidentialitet och inte kan identifieras. Den sista regeln inom de fyra huvudreglerna är att nyttjandekravet. Det innebär att det empiriska materialet används för forskningsändamål. (Vetenskapsrådet, 2002).

4.5 Genomförande

Insamling av empirin började med ett telefonsamtal med den verksamma pedagogen som vi har fått kännedom om, att två klasser på skolan använder metoden *Att skriva sig till läsning* i verksamheten. Ett personligt möte ägde rum med en utav de två pedagogerna som arbetar med metoden. Det tydliggjordes för pedagogen syftet med studien, intervjuerna samt observationerna. Under ett av de fyra besöken har den verksamma pedagogen intervjuats. Vid nästa besök har observationen av verksamheten gjorts. Det har även delats ut ett informationsblad till elevernas vårdnadshavare för att få deras samtycke om att eleverna ställer upp i intervjuerna (bilaga 3). Vid det sista besöket i klassen gjordes intervjuerna på de fyra eleverna som observerades. Alla intervjuerna spelades in för lättare transkribering av

insamlad data. Observationerna gjordes utifrån ett observationsschema (bilaga 2) som sedan sammanställdes och presenteras under rubriken resultat.

4.6 Databehandling

Enligt Denscombe (2009) skall databehandlingen ske efter en empirisk undersökning. Författaren presenterar fyra punkter som skall följas. Den första punkten är att koda data. Det innebär att sammanställa data inför analysen. Punkt två är att kategorisera och placera data under olika kategorier för tydlighet och samband. Som sedan skall i punkt tre kopplas samman med olika grupper som utgör grunden för analysen. Den sista punkten innebär att det skall utvecklas eventuella begrepp. Föra samman generella uttalanden samt förklaras vad som har under intervjun bevisats. Svaren beskrivs inifrån våra intervjuer och observationer under rubriken resultat samt analys.

4.7 Reliabilitet och validitet

För att göra en studie pålitlig är det viktigt att se efter reliabiliteten och validiteten. Stensmo (2002) beskriver begreppen reliabilitet och validitet som noggrannhet och pålitlighet. Vidare hävdar Stensmo (2002) att samma studie ska kunna utföras på samma sätt och få snarlika resultat. För att åstadkomma god validitet skall det i studien framkomma en överensstämmelse mellan teoretiska definitioner och operationella indikationer (Esaiasson, 2013). Vi vill anmärka att vi inte kan drar generella slutsatser utifrån det empiriska materialet, då intervjuerna och observationerna utfördes i enbart en klass.

5. Resultat

I nedanstående avsnitt presenteras resultatet i två kategorier – observationer och intervjuer. Avsnittet är indelat i underrubriker som utgår från intervjufrågorna (bilaga 1) och observationsschemat (bilaga 2). Intervjufrågorna har genomförts på den verksamma pedagogen samt fyra elever. Observationens iakttagelser presenteras nedan likaså. Studiens syfte är att undersöka hur en verksam pedagog använder Tragetonmetoden i verksamheten.

Samt belysa för- respektive nackdelar med metoden. Sist skall interaktionen mellan eleverna när de arbetar vid datorn studieras.

5.1 Observationen

Under observationens gång har fyra elever vid samtliga gånger observerats. Samma elever har valts att observeras och intervjuas för att få en tydlig bild av hur elevernas arbetsgång ser ut vid datorn.

5.1.1 Klassrumsmiljön

Klassrumsmiljön skiljer sig från ett traditionellt klassrum. Möbleringen i klassrummet är en så kallat *arbetsvråindelning*, där borden är placerade i olika vrå. Med hjälp av tvåmannabord har grupputrymme för fyra elever skapats. Framme vid tavlan har ett samlingsutrymme konstruerats. En halvcirkel med hjälp av elevernas stolar finns för gemensamma genomgångar och diskussioner. En datorhörna är placerad framme vid tavlan, där fyra datorer är tillgängliga. Även en datorsal finns precis utanför klassrummet samt ett grupprum intill klassrummet där eleverna kan gå ifrån med sin Ipad. Runt om i klassrummet på hyllor samt på borden finns det böcker, pennor och annat skolmaterial tillgängligt. Pedagogen har tillgång till en projektor som används vid lektionstillfällena. På väggen finns elevernas alster uppsatta bland annat deras skapande av temat *detektivsamhälle*.

5.1.2 Interaktionen i en skrivsituation

Den verksamma pedagogen utser skrivarkompis, där de två och två ska gemensamt utföra en skrivuppgift. Vid tillfällena där någon elev är själv får pedagogen agera som en skrivarkompis.

Introduktion av skrivuppgiften sker gemensamt i samlingsutrymmet, där pedagogen med hjälp av projektorn presenterar dagens undervisningsinnehåll. Vid första observationstillfället fick eleverna i uppgift att lösa ett detektivuppdrag som är hämtat ur ett läromedel. Andra tillfället fick eleverna i uppgift att skriva en saga på en hemsida där sagan med hjälp av animerade djur blev till en kort film som sedan spelades upp via projektorn för klasskamraterna.

Samspelet mellan eleverna började redan vid planeringen av sitt textskapande. Eleverna för ständigt en dialog mellan varandra där de samtalar kring textens innehåll. När eleverna ska skriva vid datorn står de upp och en elev i taget skriver. Ett av paren som observerades turades om med att skriva, de skrev var sin mening. Den skrivarkompisen som inte skriver står bredvid och ger idéer. Vid komplikationer för de en dialog för att eventuellt hitta en gemensam nämnare. När det gäller den språkliga delen skriver eleverna så som de tror det stavas, de ljudar, men även där förs det en dialog mellan eleverna och de hjälper varandra med stavningen och andra språkliga moment.

Dialog mellan två flickor i årskurs 2, vid observationstillfälle 1:

Elev 1: Hej kompis.

Elev: 2 Hej jag behöver jelp min mamma och pappa är ...

Hur stavar man till borta?

Elev 1: B.. Å.. T.. T.. A.

Elev 2: Min mamma och pappa är båtta. ”

Dialog mellan två pojkar i årskurs 2, vid observationstillfälle 2:

Elev 1: Du får skriva lite mer. Du får skriva var vi ska leka. Du måste göra mellanslag.

(Eleven gör själv ett mellanslag).

I dialogen mellan de två pojkarna har ena eleven svårt att komma igång med skrivningen. Hans skrivarkompis hjälpte genom att föreslå meningar som kunde skrivas.

Under skrivtillfällena ber pedagogen eleverna att uppmärksamma stor bokstav, mellanrum och punkt. Pedagogen går runt i klassrummet samt datorsalen för att eventuellt hjälpa de som behöver hjälp och läser igenom elevernas texter. Pedagogens fråga till eleverna för att vägleda eleverna på rätt väg.

”Om det är en fråga, vilket tecken skulle man ha?”

Pedagogen finns även där till att uppmuntra eleverna och ge beröm efter att eleverna ha skrivit vid datorn en hel lektion.

Pedagog: Ni har skrivit så mycket. Glöm inte att spara.

Elev: Ja, vi har skrivit en hel roman.

Vid observationstillfällena har eleverna tillbringat hela lektionen med att skriva på datorn. Vid andra observationstillfället avslutades skrivuppgiften med en form av redovisning, där deras filmer visades upp.

5.2 Intervjuer

Intervjuerna har genomförts på den verksamma pedagogen samt på fyra elever. Nedan följer en sammanställning i underrubriker. Rubrikerna är utformade efter våra intervjufrågor.

5.2.1 Pedagogens syn på det traditionella arbetssättet

Efter många års traditionellt arbetssätt inom läs- och skrivinläringen har pedagogen kommit till insikt om att den traditionella metoden måste ersättas med ett effektivare arbetssätt. Pedagogerna nämner att det tidigare arbetssättet i de tidiga skolåren genomsyrades av strukturerad bokstavs-inläring, där det innebar att fokus låg på att eleverna skulle forma bokstäverna. Pedagogerna berättar att hennes inställning till det traditionella arbetssättet förändrades när eleverna inte fann det lustfyllt, även hon själv stod inte ut med ett strukturerat och intensivt bokstavsundervisning.

– [...] Jag som lärare står inte ut och då tänker man hur ska 7-åringar stå ut?

- [...] Jag har nog alltid gjort så att jag har tatt lite av många olika som jag tycker har vatt bra för att det är olika barn och olika barn behöver ju olika metoder [...].

Pedagogen berättar att hon alltid i sin undervisning utgår från olika metoder. Pedagogen menar att eleverna har olika förutsättningar och behov, och därför lär sig på olika sätt. Hon berättar att en metod inte når ut till alla elever. De metoder pedagogen har använt sig av är bland annat LTG – Läsning på talets grund, där de arbetade med att skriva texter gemensamt.

5.2.2 Tragetons metod i verksamheten

Grunden till pedagogens förändring i verksamhetens arbetssätt kring läs- och skrivinlärning är att hon upplevde att elevernas motivation påverkades negativt av det traditionella arbetssättet.

- [...] men jag har nog alltid haft den grundtanken för att jag har..vi har skrivit mycket men då har det varit penna och det har vatt..då blev det jobbigt plötsligen för barnen när dom ska skriva för att man ska sudda och det går inte o läsa o såhär..men jag tror att jag har ändå haft någonstans i mig den att man många har lättare för att skriva än att läsa i början.

Pedagogen blev introducerad till Tragetonmetoden av en kollega i grannkommunen som arbetade med ATL – *Att skriva sig till läsning*. En föreläsning av Erica Lövgren inspirerade pedagogen ytterligare för att låta det bli en del av hennes arbetssätt kring läs- och skrivinlärningen. Pedagogen har vid ett tillfälle lyssnat på en föreläsning av Arne Trageton där hon uppfattade att Trageton menar att man enbart ska utgå från en metod, men sker det en kombination i verksamheten av Lövgren och Trageton. Pedagogen har valt att utgå från metodens grund som Trageton förespråkar. Eleverna ska stå upp när de skriver, ha både händerna på tangentbordet, ha en skrivarkompis och använda stor text när man skriver.

Pedagogen började med *Att skriva sig till läsning* när hon fick en ny klass, årskurs ett (nuvarande årkurs två). Hon började med ett tema som döptes till *Spökägget* (Andresson mfl, 2000). På det viset var det lätt att påbörja det nya arbetssättet. Spöket skickade ett brev till klassen där eleverna skulle skriva tillbaka.

- Ett brev med spökskrift och sen så hade vi översatt på baksidan och då blev det att vi alla skulle spökskriva första gången.

Även om man inte kan läsa skriften, berättar barnen vad de har skrivit för de vet det. Spökskriften var den första fas som sedan utvecklades till att så småningom skriva egna texter. De elever som inte kom ifrån spökskriften fick pedagogen hjälpa med att lyssna på hur många ord det är i meningen som ska skrivas så att man i alla fall får in mellanrummen. Sedan fick eleverna träna på att ljuda de orden man kan och spökskriva det eleven inte kunde skriva. Eleverna har på datorn ett program som heter ViTal där de får höra orden med ljud. Pedagogen berättar om efterarbetet som sker med texterna elever skriver. De får individuellt leta i de texter de har skrivit efter bokstäver samt försöka ljuda dem.

Till skillnad från det traditionella arbetssättet där man börjar med att lära sig forma S, utgår pedagogen från Erica Lövgrens modell där man börjar med att forma C. Pedagogen berättar att det är många bokstäver som ska läras och att det kan bli svårt, därför tänker inte pedagogen vilken bokstav de börjar med utan de börjar med den bokstaven som är lättast att forma, vilket är C.

Utöver boksavsinläringen arbetar pedagogen med stationsarbete. Pedagogen berättar att de arbetar flexibelt med hjälp av stationerna. Stationsarbetet innebär att undervisningen är uppdelad i fyra stationer där eleverna i två av stationerna arbetar med lektionens mål och de övriga två stationer är självgående där eleverna till exempel tränar att skriva med pennan. Pedagogen menar att det är svårt att hinna med som lärare, därför väljer pedagogen att dela upp arbetet i stationer så att hon kan hjälpa eleverna extra vid de två stationer där lektionens mål är i fokus. De två stationer som är självgående beskriver pedagogen som individuellt arbetssätt, där eleverna arbetar i sin egen takt med bokstäverna.

-Så att det är ju en sådan sak som man kanske gör på stationer där inte jag behöver stå hela tiden och kolla då kanske jag är vid mattestationen istället och de som behöver lite extra hjälp då dem får ju det för då är det bara fyra stycken vid det bordet och då hinner jag med dem på ett helt annat sätt.

-Sen jag tycker ju detta är mycket utvecklande för både mig som lärare, faktiskt mycket roligare, och för barnen är det definitivt mycket fler förmåger som utvecklas.

Fördelar med Trageton- metoden är att läroplanen genomsyrar stora delar av arbetssättet och innehållet i undervisningen. Genom att arbeta på det här sättet menar pedagogen att de uppfyller många mål och att förmågorna tränas på ett helt annat sätt. Förmågan att kunna kommunicera tränas lika väl stärks självförtroende att kunna producera egna texter. Med detta arbetssätt har det sociala samspelet en betydande roll, eftersom skrivandet med en skrivarkompis ger den möjligheten att hjälpa varandra. Nackdelarna med den här metoden framkommer inte klart av pedagogen. Pedagogen menar att det inte finns direkta nackdelar med metoden utom de tekniska delarna där datorerna måste vara placerad bredvid varandra för uppkoppling. Hon menar att en fördel hade varit om de hade möjlighet att placera en dator i varje hörn.

- För nu när dem står och skriver så blir det mycket liv och man hör och man kan inte låta bli att se vad dem andra skriver och man kanske inte riktigt hör om man nu har dem här ViTal och det igång.

5.2.3 Skrivverktyget datorn eller penna

Under pedagogens tid med arbetssättet *Att skriva sig till läsning* har det även funnits möjligheter för eleverna att välja om de vill skriva på datorn eller med penna. Dock påpekar pedagogen att en del elever som väljer att skriva med penna övergår till datorn. När frågan ställdes till eleverna om vilket skrivverktyg de helst väljer framom det varierande svar. Tre av dem berättade att de använder datorn för att det är roligt och lättare att skriva texter.

Elev 1: Data! För att det är mycket lättare.

Elev 2: Då väljer jag att skriva på papper med penna.

Elev 3: Datan. För där kan man ha på ViTal och då hör man vad den säger. Och så kan, och så slipper man vara så noggrann i typ när man ska, ja tex när man gör, typ ett litet g, så har du kanske, ganska krångligt göra det utan, eller så.

Pedagogen berättar att det finns en romantävling på skolan där eleverna skriver romaner, som bedöms av en jury. Vid ett tillfälle när de skulle skriva romaner valde två elever att skriva sin roman med penna. De insåg senare att det tog för lång tid och frågade pedagogen om de

kunde återgå till skrivning på datorn.

-Då var det några som hade valt penna, men det faktiskt så att dem har varit två, som har frågat mig nu får vi skriva av och skriva på datorn för det tar sån tid.

Under intervjun med pedagogen berättar hon att vid vissa tillfällen går det snabbare att använda sig av skrivverktyget-pennan och då får eleverna välja att skriva med det de finner är lättare att skriva med. Vidare berättar pedagogen att hon finner ett hinder när det gäller matematikämnet, då eleverna skall skriva med penna i läroboken, eftersom det blir en stor skillnad mellan att skriva långa texter på datorn och skriva siffror.

-För där skriver dem långa texter i ettan på datorn och sen så ska man skriva siffran 9 i matteboken, ja det kan ju ta och det ska suddas så det tog jätte lång tid. Så där kände man att oj, skulle haft något annat, även i matte i ettan.

Pedagogen påpekar även att det inte är något förbud att skriva med pennan. Eleverna har möjligheten att välja vilket skrivverktyg de finner lämpligast.

-Man tar det som är lättast, det som är bäst.

Vid frågan om denna metod passar samtliga elever i klassen berättade pedagogen att alla elever inte har lärt sig att läsa i hennes klass av särskilda svårigheter. Vidare berättar hon om en elev som upplever datorskrivandet roligare och att eleven finner ett stort stöd i användning av IKT. Pedagogen berättar att eleven tycker att det är svårare att skriva med pennan. Eleven får hjälp av en specialpedagog där eleven får träna på bokstavsinlärning – forma dem och ljuda. Ytterligare berättar hon att om eleven inte hade fått arbeta med bokstavsinlärning och användning av dator och Ipad vid skrivsituationer parallellt hade eleven inte utvecklats så långt som han har.

-Men vi har ändå kommit överens om att han hade inte jobbat på detta viset parallellt. Man behöver ha båda här för honom så hade han nog inte kommit så långt som han är [...] man kan inte se på väggen det vi sätter upp att han har svårigheter så att det blir ändå en fördel för honom tycker jag.

Det framkommer under intervjun att pedagogen upplever eleverna som positiva och glada över tillgång till datorer i klassrummet som de kan använda som skrivverktyg. Hon menar att eleverna finner datorn som ett naturligt verktyg i klassrummet och vid skrivsituationer.

5.2.4 Samtalets betydelse

I intervjun framkommer det att det sociala samspelet tar stor plats i undervisningen. Pedagogen berättar att det blir mycket mer socialt samarbete runt datorn än vad det blir när eleverna sitter individuellt med sina matematikböcker. Vid dessa tillfällen arbetar eleverna enskilt i sin lärobok vilket leder till att interaktion mellan elever inte förekommer. Vidare berättar pedagogen att en elev vid ett tillfälle där arbetsuppgiften skulle genomföras på egen hand, påpekade eleven för pedagogen att han inte kunde vara egoistisk.

-Någon uppgift, jag hade dem här som sa, för det var någon uppgift som göra själv. Nu ska du göra detta själv och det var väll bland de första gångerna som så säger han så här. Men L*, jag kan inte vara ego, så att..

Elevernas svar kring frågan hur det är att skriva med en skrivarkompis berättar samtliga att det var roligt. Dock förekom det tillfällen då eleverna beskrev det som jobbigt ibland eftersom de bland annat arbetat med samma skrivarkompis under en längre period.

Elev 3: Ibland om man har skrivit med en kompis i tre veckor blir det jättetråkigt och jobbigt men om man har gjort det två gånger typ så blir det mycket roligare.

Elev 4: Det är ju roligt. Det beror på vilken man är med. Ifall man är med en som hela tiden tramsar, då är det inte så himla kul för då blir man bara störd hela tiden när man försöker jobba. Men ifall man är med en som typ gillar grejer som typ man själv gillar då är det ju mycket bättre

Eleverna berättade i intervjun att det är mycket lättare att skriva tillsammans med en kamrat på så vis hjälper de varandra med stavningen, om man glömmer stor bokstav eller punkt. Det eleven själv är osäker på kan skrivarkompisen hjälpa med. Eleven berättar att hans

skrivarkompis är bra på att stava men glömmer att det skall vara stor bokstav efter punkt. Enligt elev 1 är det lättare att skriva tillsammans med en kamrat.

Elev 1: jaa och han är jättebra på att stava rätt och så..men han glömmer att man ska ha stor bokstav efter punkt och punkt allt vad det nu är..en gång när vi skulle skriva ett brev så blev det två hela papper och vi gjorde det till en roman.

Pedagogen berättar att detta arbetssätt – att skriva med en skrivarkompis – är utvecklande både för henne som pedagog och för eleverna. Detta för att eleverna upplever det som ett roligt sätt att lära sig samt att fler förmågor hos elever utvecklas.

6. Analys

I detta kapitel redogörs för de resultat som framkom under intervjuerna och observationerna. Syftet med denna studie var att behandla följande frågeställningar.

- Hur arbetar den verksamma pedagogen med Trageton metoden?
- Fördelar och nackdelar med denna metod enligt den verksamma pedagogen?
- Hur sker interaktionen mellan eleverna när de arbetar med datorn?

6.1 Trageton- metoden i verksamheten

Den verksamma pedagogen har sedan ett år tillbaka ändrat sitt arbetssätt kring läs- och skrivinlärning i de tidiga skolåren. Pedagogens val av den nya metoden *Att skriva sig till läsning* utgick från det synsätt att elevernas inställning kring det tidigare arbetssättet inte var stimulerande för deras fortsatta lärande. Pedagogens nya arbetssätt krävde en förändring i verksamheten, både vad gäller klassrumsmiljön samt inlärningssättet. Det nya arbetssättet inleddes med en möblering i klassrummet i form av *arbetsvråindelning*, där den fysiska miljön främjar elevernas lust och vilja att lära.

Det nya arbetssättet grundar sig på ett socialt samspel där eleverna dagligen arbetar gemensamt. *Att skriva sig till läsning*-metoden bygger på att eleverna skall möta en undervisning med datoranvändning. Detta innebär att skrivandet sker i samarbete med en klasskamrat. De får gemensamt planera och genomföra skrivuppgiften. I fokus är elevernas skapande av texter samt samtalet som sker mellan individerna under skrivstunden. Pedagoger utformar undervisningen där samarbete är en central del, vilket ger eleverna möjlighet för samtal och samspel.

6.2 För- och nackdelar med Trageton- metoden

Att skriva sig till läsning i de tidiga skolåren resulterar i många fördelar. De fördelar som pedagoger definierar är att metoden i verksamheten bidrar till att stora delar av läroplanens mål och förmågor uppfylls. Elevernas mål och förmågor, bland annat att producera egna texter och att kommunicera med andra, tränas på ett annat sätt. Ytterligare en fördel är att det sociala samspelet har en väsentlig roll för eleverna där de har möjlighet att hjälpa varandra under arbetsgången. Den nackdel som talas om i metoden är de tekniska delarna kring datorn, till exempel placering av datorer på grund av uppkoppling.

6.3 Hur sker interaktionen mellan eleverna när de arbetar med datorn?

Elevernas interaktioner börjar efter genomgången där de skall planera sitt textinnehåll i par. Vid planeringen har det sociala samspelet en central roll där eleverna utbyter tankar med varandra. När deras planering är färdig får eleverna skriva på datorn. Vid datorskrivning skall eleverna turas om med skrivning. Den elev som inte skriver får stå bredvid och får stödja sin skrivkamrat vid eventuella svårigheter med stavning. Eleverna för en öppen dialog kring vem som ska börja skriva, när de ska turas om, stavning, stor bokstav och punkt. Skrivstunden pågår under lektions gång och avslutats med redovisning av skrivuppgiften.

7. Diskussion

Det här kapitlet omfattar en diskussion av resultatet. Diskussionen är uppdelat i två underrubriker, metoddiskussion respektive resultatdiskussion. Under rubriken metoddiskussion diskuteras studiens val av metod. Därefter följer en diskussion av resultatet.

7.1 Metoddiskussion

Studiens syfte var att undersöka hur en verksam pedagog arbetar med Arne Tragetons metod, *Att skriva sig till läsning* i årskurs två. En undersökning av kvalitativ forskningsmetodik har genomförts. Intervjuer av typen semistruktur samt observationer utifrån ett observationsschema har utförts.

Studiens metodval gjordes utifrån kunskap av de olika forskningsmetoderna. De semistrukturerade intervjuer som utfördes medger en struktur samt ett tydligt syfte i intervjuerna. Informanten har stort utrymme att uttala egna tankar och åsikter. Likaså har den person som intervjuar ett fritt val av att ställa följdfrågor vid behov (Patel & Davidsson, 2003). Under genomförandet av intervjuerna har det ställts följdfrågor då vi ansåg att pedagogen eller eleverna ska få utrymme för utveckling av svar.

De förberedelser som gjordes innan intervjuerna samt observationerna ägde rum var att skapa ett observationsschema samt intervjufrågor. Studiens syfte, samt frågeställningar var våra utgångspunkter vid observationsschemat och intervjufrågorna (se bilaga 1 och 2). Dock har vi i efterhand reagerat på en del val av frågor som ställdes till eleverna. En del intervjufrågor var inte i form av studiens syfte, där vi frågade eleverna varför det är viktigt att kunna läsa. Vårt mål med den frågan var att få en inblick vad eleverna tyckte och tänkte kring läs- och skrivinläringen samt att ha ett rikt material att utgå från när vi besvarar studiens frågeställningar. Vi upptäckte emellertid att den frågan var obehövlig.

Eftersom valet var semistrukturerade intervjuer föranledde det med mycket tid samt transkribering av materialet. Under intervjuens gång upplevde vi att det hade varit en vinst att skicka ut intervjufrågorna i förväg till informanten. Med den fördelen att informanten kunde förbereda sig och delge mer i de frågor som krävde eftertanke. Vi anser att vi har utifrån våra semistrukturerade intervjuer fått tillräckligt med underlag för att kunna besvara våra frågeställningar. Som en komplettering till intervjuerna valdes observationer att genomföras. Observationerna gjordes i klassrummet för att tydligt, utifrån ett observationsschema belysa de aspekter som rör studiens frågeställningar.

7.2 Resultatdiskussion

Det här avsnittet innehåller en diskussion av resultatet. Diskussionen belyser studiens frågeställningar som är att ta reda på hur en verksam pedagog arbetar med Tragetonmetoden. Vilka för- respektive nackdelar pedagogen finner med Tragetonmetoden. Samt hur en interaktion sker mellan eleverna när de arbetar vid datorerna. Koppling till forskningsbakgrunden samt den teoretiska utgångspunkten diskuteras.

Studiens syfte var att undersöka hur en verksam pedagog använder sig av metoden *Att skriva sig till läsning* i sin verksamhet. Empirin påvisar att IKT är redskap som utnyttjas dagligen i verksamheten som samt befördrar elevernas läs- och skrivinläring. Däremot kan inte datorn substituera pennans existens. Säljö & Linderöth (2002) samt Trageton (2005) hävdar att användning av IKT ökar elevernas motivation till skrivning. Författarna Alexandersson mfl (2002) hävdar att datorn är ett betydelsefullt skrivverktyg för inläringen.

Den verksamma pedagogens som intervjuades hävdar att IKT ligger eleverna nära eftersom det upplevs som ett naturligt verktyg i vardagen. Empirin visar på att eleverna upplever datoranvändningen rolig samt finner de stöd när de skriver vid datorn. Som tidigare belyst använder sig den observerade verksamheten av ett datorprogram vid namnet ViTal. ViTal hjälper eleverna med att läsa upp de texter eleverna har skrivit. Datorprogramet bli en artefakt som enligt Vygotskijs teori och tankar kan medföra utveckling hos eleverna. Säljö (2000) skriver att med hjälp av artefakter kan eleverna uppnå sitt utvecklingsstadium. Genom ett samspel med en kompetentare person eller med hjälp av artefakter kan det bidra till lärande och utveckling. Vygotskij menar att genom samarbete och samspel mellan individerna kan elevernas lärande ske på ett meningsfullt sätt genom rätt kontexten och kreativa aktivitet (Strandberg 2006). Utifrån våra intervjuer samt observationer har vi konstaterat att pedagogen arbetar i kreativa kontexter där det sociala samspelet är utgångspunkten. Verksamheten som studerades utformade lektioner där eleverna får kreativt samspela med andra individer genom skrivning på datorn. Vi anser att den beskrivande verksamheten utformar lärandesituationer för att stimulera elevernas intresse att läsa och skriva, vilket även LGR 11 anmärker. Vi kan även konstatera att undervisningen bidrog med aktiviteter där eleverna, individuellt och i samarbete med andra klasskamrater skapar texter.

Pedagogens arbets sätt med Tragetonmetoden *Att skriva sig till läsning*, konstruerades från metodens grund. Grunden bygger på att eleverna tillsammans i par skriver texter på datorn. Eleverna ska ha både händerna på tangentbordet och skriva med en stor text. Den verksamma pedagogen utgår från Erica Lövgren (2009) metodbok, som har sin grund i Tragetons metod. Både Trageton (2005) och Lövgren (2009) hävdar att det är lättare att skriva än att läsa i de tidiga skolåren. Även pedagogen anser att elever har lättare för att påbörja skrivningen än läsningen. För att stimulera elevernas skrivinläring utformar pedagogen skrivundervisningen i form av gemensam introduktion av en skrivuppgift. Skrivparen får därefter planera sin skrivuppgift genom samtal. Eleverna får därefter skriva sina texter på datorn. Lövgren (2009) nämner att det är viktigt att turas om under arbetets gång samt att meddela sin skrivarkompis vad man har skrivit om.

Vid sidan om datorskrivandet arbetar pedagogen med olika teman. Enligt Trageton (2005) anses det vara viktigt för att eleverna skapar mening med fenomen i olika kontexter. Pedagogen har tidigare utgått från temat *Spökägget*. I början av temat har pedagogen introducerat arbetssättet genom brevskrivning. Det medger eleverna medvetenhet om att deras skrivande verkar i ett kommunikativt sammanhang. Vi anser att det är viktigt att utgå från ett tema där eleverna kan konstant känna igen sig i ämnet. Vi kan konstatera med stöd från LGR 11 att skrivandet ska ske i samspel där det lustfulla lärandet är i fokus. För att gynna samtliga elever berättar pedagogen att hon använder olika arbets sätt. Hon utgår bland annat från LTG – metoden där läs- och skrivundervisningen bygger på att skriva gemensamma texter i helklass. Detta anser vi är viktigt för att det finns olika individer som lär sig på olika sätt. Med LGR 11 som stöd menar vi att varje elev måste få möjligheten att utvecklas, göra framsteg och övervinna svårigheter. För att eleverna ska kunna utvecklas och övervinna svårigheter skall pedagogen enligt Taube (2007) samt det sociokulturella perspektivet ge stöd. Det viktigaste är att pedagogen skapar utrymme för gemensamt läsandet och skrivande. Enligt Frost (2002) beskrivs Whole- languagemetoden samt lärarens roll som förmedlande istället för den traditionella lärarrollen. Det behavioristiska synsättet på lärandet innebär att eleverna lär sig av att pedagogen förmedlar kunskapen vidare till sina elever (Korp, 2003). Därför är det av vikt att skapa situationer där eleverna kan lära själv (Liberg, 2007). Vidare menar Liberg (2007) att det är viktigt att ge eleverna tillfälle att föra diskussioner kring det de har läst och skrivit, för att elevernas läs- och skrivutveckling skall ske.

Utifrån våra observationer har vi upptäckt att den verksamma pedagogen ger utrymme till ett gemensamt samtal kring elevernas texter. Detta anser vi är viktigt för att eleverna ska finna undervisningen betydelsefull, samt att eleverna finner motivation och mening till fortsatt skrivning. Genom gemensamma dialoger tilldelar eleverna sina tankar och ideer kring sitt textskapande. Dock finns det elever som inte är bekväma i att redovisa sina texter inför en större grupp. Därför betraktar vi att den verksamma pedagogen skall vara medveten om detta och utformar undervisningssituationer som gynnar alla. Ett sätt kan vara att redovisningarna sker på varierande sätt där de kan välja att enbart sätta upp texterna på väggen. Lövgren (2009) hävdar att de färdiga texterna alltid skall ha en mottagare. Det kan vara en klasskamrat, faddrar, eller någon annan.

Till skillnad från sin nuvarande undervisningsmetod beskriver pedagogen sitt tidigare arbetssätt. Hon berättar att det traditionella arbetssättet som enformigt. Det enformiga arbetssättet var strukturerat med intensiv bokstavs-inläring. Elevernas upplevelse kring det enformiga arbetssättet var att de inte fann det lustfyllt. Därför valde pedagogen att utbyta det traditionella arbetssättet mot ett mer effektivare arbetssätt. Vi anser att en pedagog ska vara medveten om sina elevers inställning kring ett arbetssätt. Pedagogen bör därför utforma sin undervisning efter elevernas engagemang och intresse. Utifrån intervjuer med eleverna och observationer visade det sig att eleverna finner Tragetonmetoden *Att skriva sig till läsning*, som lärorik och rolig. Under observationerna upplevde vi undervisningen livlig i en positiv och negativ bemärkelse. Det positiva var att eleverna var driftklara med metoden, och visste hur arbetsgången är utformad. Vi upplevde eleverna engagerade och ansvarsfulla i sitt eget lärande. Detta anser vi kan bero på att de inte möter en traditionell inlärningsmetod där det är enformigt och individuellt. Tragetons metod tillåter eleverna röra sig runt i klassrummet efter som Trageton anser att elever lär sig i rörelse med hela kroppen. Det negativa var att vi som utomstående upplevde detta arbetssätt som rörigt, i form av att eleverna rörde sig fritt i klassrummet, grupprummet samt datorsal. Dock ansågs inte eleverna otrygga i denna form av arbete. Vi anser att detta arbetssätt upplevdes rörigt eftersom våra tidigare erfarenheter i läs- och skrivundervisningen var utformat från ett traditionellt arbetssätt. Dock anser vi att Tragetons metod ger eleverna möjligheten att utveckla läs- och skrivglädje till skillnad från det traditionella arbetssättet.

Till skillnad från det traditionella arbetssättet har den intervjuade pedagogen en positiv inställning till Tragetons metod och datoranvändningen i undervisningen. Pedagogen upplyser

om denna metods fördelar. Hon menar att metoden täcker många delar av läroplanens riktlinjer. I LGR 11 framkommer det att undervisningen skall konstrueras i form av att utveckla elevernas förmågor. Ytterligare en fördel är det sociala samspelet som enligt Vygotskijs teori är betydelsefullt för utveckling (Strandberg, 2006). Även Trageton (2005) menar att eleverna lär sig bäst i sociala interaktioner. Lövgren (2009) påpekar likaväl samarbetets betydelse där lärandet sker, jämför med enskilt arbete. Vi anser att metoden utträter sig till LGR 11:s riktlinjer samt att det sker ett lärande utifrån våra observationer där de ständigt pågår ett socialt samspel.

En nackdel som pedagogen nämner är de tekniska bitarna kring datorutrustningen. När frågan upprepades till pedagogen om att berätta nackdelar kring inlärningsmetoden fann pedagogen ingen. Däremot har vi utifrån våra observationer uppmärksamma att eleverna enbart använde pennan vid matematikräkning. Detta upplevdes av en del elever vara svårt då de måste skriva siffrorna för hand. En elev berättar i sin intervju önskan om att ha en elektronisk matematikbok. Eleven menar att det hade varit roligare och lättare att räkna matte via IKT. En annan nackdel som vi uppmärksammade och som inte framkom i intervjuen med pedagogen var att läsningen inte var utvecklad i så lång utsträckning som skrivandet. Vi anser att pedagogen borde lyfta läsningen ytterligare för att läs- och skrivmomenten skall sker i samverkan med varandra enligt Liberg (2007). En annan nackdel som pedagogen inte uppmärksammade men som framkom i intervjuerna med eleverna var det sociala samarbetet. Eleverna ansåg att efter en tidsperiod med samma skrivarkompis blev arbetssituationen tråkig. De berättar att fanns tillfällen där enbart en av eleverna i skrivparen skrev. Det upplevdes jobbigt av eleverna där de säger att de vill byta skrivarkompis oftare.

Arbetsättet är utformat med skrivpar, där de ska skriva två och två. Pedagogen avgör vilka elever som ska skriva ihop. I intervjuerna framkommer syftet med indelningen av skrivarkompis. Där syftet är att skriva ihop med en kompis som är på samma nivå. Vygotskij menar att elever skall samspela för att det är viktigt för deras vidare utveckling (Strandber, 2006). Även Taube (2007) lägger stor vikt på att elevens läs- och skrivinläring sker i gemenskap med andra. Detta kan vi instämma med, då vi under våra observationer uppmärksammat interaktionen mellan eleverna när det skriver vid datorn. Det visar sig att eleverna hjälper varandra i skrivsituationer. De för ständigt dialoger kring textens innehåll samt debatteras punkt, stor bokstav och stavning. Lövgren (2009) menar att samtalet har betydelse för elevens möjligheter att utveckla ett korrekt språk. Hon menar dessutom att

skrivkompisen är till hjälp då de kan låna ord och uttryck från varandra. Vi insåg att en mer kompetent person stödjer och uppmuntrar sin skrivkamrat. Som även Vygotskijs menar att den proximala utvecklingszonen uppnås med hjälp av en kompetent person (Dixton – Krauss, 1996). Trageton (2005) hävdar att samtalet är en viktig faktor i datorskrivandet. Pedagogerna ska även uppmuntra eleverna att föra samtal och diskussioner kring skrivuppgiften (Trageton, 2005). Även Dysthe (1996) menar att samtalets vikt spelar roll för inläringen. När en interaktion äger rum skall det vara två och två. Vid de tillfällen då en skrivarkompis inte är närvarande löser pedagogerna situationen genom att själv agera som skrivarkompis. Utifrån våra observationer anser vi att pedagogerna hamnar i en svår situation där hon samtidigt måste hjälpa andra elever. Eftersom pedagogerna blir tvungna att gå ifrån, blir interaktionen inte lika givande för eleven som är själv. Eleven ifråga har inte samma möjligheter att samtala kring texten i samma mån som när skrivarkompisen är närvarande. Detta leder till en fråga: Kunde pedagogerna lösa situationen på ett annat sätt? Skulle pedagogerna kanske tillåta en skrivgrupp bestående av tre individer.

För att göra en interaktion gynnsam för eleverna bör den fysiska klassrumsmiljön konstrueras till en skriftspråksstimulerad miljö. Trageton (2005) menar även att miljön har betydelse för elevens lärande. Likaså menar Vygotskij (Strandberg, 2006) att aktiviteter skall ske i situationer och kontexter där eleverna får möjligheter att samtala och samarbeta. Genom att placera datorer på ett sätt som skapar utrymme för pararbete (Trageton, 2005). Under våra observationer reagerade vi på datorplaceringen där vi anser att pedagogerna hade svårt att föra en dialog med samtliga elever. Pedagogerna var tvungna att stå bakom eleverna och kunde inte ha ögonkontakt med dem. Trageton (2005) hävdar att en likande datorplacering kopplas till det traditionella klassrummet. Detta är pedagogerna medvetna om och ser datorplaceringen i framtiden i varje hörn. Genom en sådan placering kan skrivaren inte störas av andra, samt att de kan föra dialoger i lugn och ro. Vi anser att denna placering hade underlättat pedagogens stöd av elevernas diskussioner samt kunna utveckla samtal mellan dem.

Med hjälp av Tragetons metod anser vi att eleverna får utvecklas i sin egen takt med de kunskaper de redan har. Denna metod passar bra i den tidiga läs- och skrivundervisningen eftersom metoden inte kräver färdigutvecklad finmotorik. Vilket även Lövgren (2009) påpekar, då hon menar att detta arbetssätt motiverar eleverna till att skriva på datorn. Trageton (2005) uttrycker sig så att eleverna inte har finmotoriken som behövs för att skriva med penna. Våra synpunkter kring detta är att skrivverktyget penna inte får glömmas bort, utan

en kombination föredras. Utifrån våra erfarenheter har vi stött på elever som har svår att skriva med pennan. Därför uppmuntras datoranvändningen i de tidiga skolåren så att samtliga elever har möjlighet att uttrycka sig. Vårt empiriska material visar att eleverna är positiva till Tragetonmetoden. Metoden *Att skriva sig till läsning* behandlar stora delar av styrdokumentet och har en utgångspunkt i det sociokulturella perspektivet. Eleverna slår i centrum för sitt eget lärande och pedagogen bör ha det som en utgångspunkt i sitt arbetssätt.

7.3 Fortsatt forskning

Under studiens gång har det väckts nya frågor kring användningen av IKT i verksamheten. I fortsatt framtid skulle vi vilja undersöka hur IKT används i andra ämnen inte enbart i svenska, läs- och skrivinläringen. Hur brukas datorn i matematikundervisningen och naturvetenskapen? Kan IKT gynna eleverna i andra ämnen, i samma mån som i läs- och skrivinläringen?

8. Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka hur en verksam pedagog i årskurs två, använder Tragetons metod, *Att skriva sig till läsning* i läs- och skrivundervisningen. För att få en fördjupad insikt kring Arne Tragetons metodik presenteras den i början av uppsatsen. Det är en studie kring hur läs- och skrivundervisningen kan styras med hjälp av IKT. I litteraturdelen presenteras två pedagogiska teorier som beskriver hur lärandet sker. Varierande metoder på läs- och skrivinläringen presenteras likaväl.

För att undersöka hur en verksam pedagog använder Tragetonmetod har det genomförts en empirisk undersökning. Undersökningen gjordes med en kvalitativ forskningsmetodik i form av semistrukturerade intervjuer, samt observationer. Ett strategiskt urval gjordes och undersökningsgruppen bestod av en pedagog och fyra elever. Observationerna gjordes på de fyra eleverna som blev intervjuade samt klassrumsmiljön.

Det empiriska materialet presenteras under rubriken resultat. Informanten ser sitt arbetssätt med Tragetonmetoden som utvecklande och som skapar många möjligheter för elevernas läs-

och skrivinläring. Eleverna ser arbetsformen med IKT naturlig och rolig. Den nackdel som talas om i metoden är de tekniska aspekterna kring datorn, till exempel placering av datorer på grund av uppkoppling.

De slutsatser som kan konstatera utifrån litteraturdelen, teoretiska utgångspunkten samt resultat är att pedagogen är medveten om sitt arbetsval. Pedagogen arbetar utifrån att det skall ske en utveckling bland eleverna. Samt att motivationen och ett lustfyllt lärande skall genomsyra verksamheten. Tragetonmetoden medför ett samspel med andra individer som enligt Vygotskijs teori bidrar till utveckling och lärande. Vår inställning till Tragetonmetoden är positiv. Den observerande verksamheten påvisar en arbetsform som gynnar eleverna, lika väl den verksamma pedagogen. Socialt samspel och samtal pågår ständigt mellan eleverna samt pedagogen, vilket leder till utveckling och lärande. Vi har undersökt hur IKT används i läs- och skrivutvecklingen, och skulle vilja i fortsatt framtid undersöka hur IKT används i andra ämnen.

Referenser

Alexandersson, Mikael, Linderöth, Jonas & Lindö, Rigmor. (2002). *Bland barn och datorer – Lärandets villkor i mötet med nya medier*. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, Peggy, Berg, Elisabeth, Fast, Carina, Roland, Katarina & Sköld, Majken (2000). *Spökägget Handbok : Att läsa och skriva i förskola och skola*. Bokförlaget: Natur och Kultur
Läromedel

Appelberg, Lisbeth & Eriksson, Märta – Lisa (1999) *Barn erövrar datorn – en utmaning för vuxna*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bryman, Alan (2008): *Social Research Methods*. 3:e uppl. Oxford: University Press.

Bråten, Ivar. & Thurmann-Moe, Anne Cathrine. (1998). *Den närmaste utvecklingszonen som utgångspunkt för pedagogisk praxis*. Lund: Studentlitteratur.

Dahlgren, Gösta, Gustafsson, Karin, Mellgren, Elisabeth & Olsson, Lars-Erik (LEO). (2006). *Barn upptäcker skriftspråket*. Stockholm. Liber AB.

Damberg, Ulla & Lundgren, Berit (2013). *Kritisk läsning – Från Färdighetsträning till kritisk literacy* Svenskläraren. (3/2013) s. 6 – 10.

Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Dixton – Kraus, Lisbeth (1996). *Vygotsky in the classroom. Mediated literacy instruction and assessment*. Longman Publisher USA.

Dysthe, Olga (1995). *Det flerstämmiga klassrummet*. Lund: Studentlitteratur AB.

Ely, Margot, Steinmetz, MacCormack, Garner, Ann, Friedman, Diane, Teri, Anzul, Margot (1993) *Kvalitativ forskningsmetodik i praktiken*. Lund: Studentlitteratur AB.

Engen, L. (2002). *Kartlegning av leseferdighet. Lærerveiledning og idehefte for 1. klasse*. Oslo:Læringscenteret.

Esaiasson, Peter (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studerasamhället, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik.

Fridolfsson, Inger. (2008). *Grunderna i läs- och skrivinlärning*. Studentlitteratur.

Frost, Jørgen (2002). *Läsundervisning. Praktik och teorier*. Stockholm: Natur och Kultur.

Gärdenfors, Peter (2010). *Lusten att förstå: om lärande på människans villkor*. Stockholm: Natur & kultur.

Holmqvist, Mona (2011). *Skolan och läraruppgiften – att bli och vara lärare*. Lund: Studentlitteratur AB.

Höglund, Carl – Magnus (2013). *Svenskläraren. Kritisk läsning- Att läsa världen genom texten* (3/2013) s. 15- 17.

Isaksson, Christer (2012). *Grundskola 50 år: Från folkskola till folkets skola*. Stockholm: Ekerlids.

Jakobsson, Ulf (2011) *Forskningens termer och begrepp: En Ordbok*. Lund: Studentlitteratur AB.

Klerfelt, Anna (2007). *Barns multimediala berättande. En länk mellan mediakultur och pedagogisk praktik*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborg Studies in Educational Sciences,253.

Korp, Helena (2003). *Kunskapsbedömning – hur, vad och varför*. Stockholm: Fritnez

Leimar, Ulrika. (1974). *Läsning på talets grund*. Lund: Gleerup Bokförlag

Liberg, Caroline. (2007). *Läsande, skrivande och samtalande*. I: Myndigheten för skolutveckling (2007). *Att läsa och skriva – forskning och beprövad erfarenhet*. Stockholm: Liber AB.

Lindö, Rigmor. (2002). *Det gränslösa språkrummet – Om barns tal- och skriftspråk i didaktiskt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.

Längsjö, Eva & Nilsson, Ingergård (2005) *Att möta och erövra skriftspråket – Om läs- och skrivlärande förr och nu*. Lund: Studentlitteratur.

Lövgren, Erica. (2009). *Med datorn som skrivverktyg – språk, motorik och bokstavsformer*. Sanoma Utbildning.

Patel, Runa & Davidson, Bo (1994). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Rostvall, Anna-Lena & Selander, Staffan (2008). *Design för lärande*. Stockholm: Norstedts.

Skarin, Torbjörn (2007). *Internationell forskningsöversikt kring IT i skolan*: Myndigheten för skolutveckling.

Skolverket. (2010). *Rustad att möta framtiden – PISA 2009 om 15-åringars läsförståelse och kunskaper i matematik och naturvetenskap*. Rapport 352. Internationella studier.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: Lgr 11*. Stockholm: Nordstedts juridik AB.

Skolverket. (2013). *PISA 2012 – 15 åringars kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap*. Rapport 398. Internationella studier.

Smith, Frank. (1997). *Läsning*. Stockholm: Liber AB.

Stadler, Ester (1998). *Läs-och skrivinläring*. Lund: Studentlitteratur AB.

Stensmo, Christer (2007). *Pedagogisk filosofi*. Lund: Studentlitteratur AB.

Stensmo, Christer (2002). *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. Uppsala: Kunskapsföretaget.

Strandberg, Leif (2006). *Vygotskij i praktiken. Bland plugghästar och fusklappar*. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag.

Swärd, Karin. (2008). *Att säkerställa skriftspråklighet genom medveten arrangering. Wittingmetodens tillämpning i några olika lärandemiljöer*. Stockholm: Universitetservice US-AB.

Säljö, Roger. (2000). *Lärande i praktiken, ett socialkulturellt perspektiv*. Stockholm: Norstedts.

Taube, Karin (2007). *Barns tidiga läsning*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Trageton, Arne. (2005). *Att skriva sig till läsning – IKT I förskoleklass och skola*. Stockholm: Liber AB.

Vygotskij, S Lev. (1999). *Tänkande och språk*. Göteborg. Daidalos AB.

Elektroniska källor

Nationalencyklopedin (2013). *IT* <http://www.ne.se/it> [2013-11-19]. *IKT* http://www.ne.se/datorst%C3%B6dd-undervisning?i_h_word=IKT [2013-11-19]. *PISA* <http://www.ne.se/pisa/2302357> [2013-11-19].

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistiska- samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [2013-01-20]

Bilagor

Intervjufrågor

Block 1 (Teori)

1. Vad har du för utbildning?
2. Vad har ni för pedagogisk grundsyn?
3. Vad är orsaken till att ni bröt det traditionella arbetssättet vad gäller läs- och skrivinlärning?
4. Vilka tidigare läs- och skrivmetoder har ni arbetat med?
5. Hur tolkar ni Trageton-metoden?
6. På vilket sätt använder ni Tragetons metod?
7. Vilka för- och nackdelar finns?
8. Vad ligger till grund att ni valde Trageton metoden? (PISA)

Block 2 (Praktik)

1. Berätta hur arbetssättet ser ut idag jämfört med tidigare?
2. Vad är din roll som pedagog när eleverna skriver? Vad får du inte göra som pedagog?
3. Har eleverna under årskurs 1 fått möjlighet att skriva med penna?
4. Hur upplever eleverna detta arbetssätt?
5. Upplever du att eleverna vid skrivtillfällena nu i åk 2 väljer datorn framför penna?
6. Vad gör ni med elevtexterna? Finns det mottagare? Rättas elevtexterna?
7. Hur upplevs detta arbetssätt av föräldrarna?
8. Vilka delar i Tragetons metod tillämpas inte i den här verksamheten, och varför?
9. Berätta vilka skillnader du kan se på barnens sätt att arbeta vid datorerna jämfört med annat? Hur fungerar det sociala samspelet?
10. Lär sig barnen mer när de använder datorn?

Block 3 (Eget tycke och tankar)

Intervjufrågor till elever

1. Vad gillar du att läsa/skriva om?
2. Kan du berätta varför det är bra att kunna läsa/skriva?
3. Skriver du hellre med penna eller på datorn? Varför?
4. Vad gör ni med era texter när ni har skrivit?

5. Hur är det att skriva texter med en kompis?
6. Berätta om det är bättre att skriva texter eller träna på bokstäver?

Observationschema

Samarbete?		
Samtal?		
Vad skriver eleverna? Hur skriver dem?		
Stavning, vem ber dem om hjälp?		
Hur påbörjas/ avslutas skrivandet?		
Hur många sitter vid datorn? Hur många sitter ensamma?		
Hur ofta pratar de med varandra?		

Hur länge sitter de och skriver?		
----------------------------------	--	--

Till föräldrar med barn i årkurs 2

Vi är två lärarstudenter från Kristianstad Högskola. Vi läser vår sista termin, och skall nu skriva den avslutande uppgiften inom lärarutbildningen – vårt examensarbete. Arbetet motsvarar 10 veckors heltidsstudier och skall lämnas in i januari. Vårt examensarbete behandlar ämnesområdet Tragetonmetoden – *Att skriva sig till läsning*. Vårt syfte med denna studie är att undersöka hur den verksamme pedagogen använder Tragetonsmetoden och vilken uppfattning eleverna har kring arbetet med denna metod? För att kunna få svar på våra frågeställningar behöver vi samla in material genom observation och intervju. Vid både observation och intervju skall vi använda oss av anteckningar samt ljudinspelning av samtalen. Dessa samtal behöver vi spela in för att lättare kunna bearbeta resultaten, där denna del skall användas för vår analys i vårt examensarbete. Alla elever garanteras anonymitet – vi namnger inga elever och inte heller vilken skola observationen och intervjun ägt rum. I enlighet med de etiska regler som gäller är deltagandet frivilligt.

Vi vill med detta brev be Er som vårdnadshavare om tillåtelse att ert barn får delta i den observation och intervju som ingår i vårt examensarbete. Vänligen fyll i talongen nedan och lämna in till ansvarig lärare senast 27/11-13.

.....
Markera med ett kryss i den ruta som stämmer för ditt barn.

Observera att det finns två ja-alternativ.

- Ja**, jag godkänner att mitt barn deltar i observationen med ljudinspelning.
- Ja**, jag godkänner att mitt barn deltar i intervjun med ljudinspelning.
- Nej**, jag godkänner inte att mitt barn deltar i varken observationen eller intervjun.

.....
elevens namn

.....
vårdnadshavares underskrift/er

Har ni frågor eller funderingar ber vi er kontakta oss på telefonnummer: 07xxxxxx

Med vänliga hälsningar

Madona Mulaj & Mirfeta Pljakic